

Галина СЕМЕНЮК

здобувачка освітньо-професійної програми

«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ

Науковий керівник – д.н.держ.упр, професор, професор кафедри менеджменту,

публічного управління та персоналу ЗУНУ Віталій ТОЛУБ'ЯК

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ

Стрибок в цифровому розвитку суспільства ознаменував початок «четвертої промислової революції», яку також називають Індустрією 4.0. У широкому сенсі, Індустрія 4.0 характеризує поточний тренд розвитку автоматизації та обміну інформації, який включає в себе кіберфізичні системи, Інтернет Речі і хмарні обчислення тощо. Індустрія 4.0 являє собою новий рівень організації виробництва та управління, а її найкращим чином характеризує цифровизація всіх економічних і соціальних процесів суспільства [6]. Цифровизація – це насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами (цифровими технологіями) і налагодження електронно-комунікаційної взаємодії між ними [4].

Правовою основою впровадження і розвитку державних електронних послуг в Україні є Концепція розвитку системи електронних послуг в Україні на 2016-2020 роки [5]. У цьому документі закладено основи державної політики в цій галузі і передбачений відповідний комплекс заходів по їх впровадженню.

Цифровизація діяльності Пенсійного Фонду України виражається в забезпеченні надання громадянам електронних послуг в сфері пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню. У Пенсійного фонду України на сайті є власний портал електронних послуг, що надаються ним за категоріями отримувачів: пенсіонери, застраховані особи і страхувальники [3].

Необхідною умовою для звернення та отримання державних електронних сервісів в Україні є використання засобів електронної ідентифікації фізичних і юридичних осіб. Для засобів електронної ідентифікації важливі доступність і надійність. Серед українських громадян найбільше поширеними сервіса мобільного ідентифікації, він є найпростішим засобом електронної ідентифікації, крім того, всі державні електронні послуги, які зараз впроваджуються, вже за замовчуванням містять можливість входу на сайти державних органів за допомогою MobileID або BankID [1].

При відсутності електронного цифрового підпису для реєстрації на порталі необхідно звернутися в територіальний орган Пенсійного фонду України та оформити заяву на реєстрацію (заяву також можна роздрукувати з сайту,

заповнити будинки і принести в територіальний орган Пенсійного фонду), маючи при собі паспорт та ідентифікаційний код.

При наявності електронного цифрового підпису візит до територіального органу Пенсійного фонду не потрібний, реєстрація здійснюється через портал. На порталі електронних послуг Пенсійного фонду України передбачено, що в майбутньому можна буде здійснити вхід в свій особистий кабінет не тільки з використанням ЕЦП, а й за допомогою електронного пенсійного посвідчення і токена, і за GOV ID [2]. Система об'єднує всіх постачальників послуг електронної ідентифікації: електронний підпис, BankID (Національний Банк України), MobileID.

На замовлення Пенсійного фонду було проведено опитування серед українських громадян щодо впровадження електронних сервісів Фонду. Дані опитування були оприлюднені 14 лютого 2020 року на сайті Пенсійного фонду України [7]. Результати дослідження показують, що близько 60 % українських громадян знають про сервіси, впроваджуваних Пенсійним фондом протягом останніх років.

Аналізуючи послуги Пенсійного фонду України, доступні в онлайн форматі, на перший погляд, здається, що немає необхідності відвідувати територіальні органи ПФУ самостійно, витрачаючи час в чергах, оскільки можна замовити і отримати послугу онлайн. Однак, для того, щоб отримати послугу в онлайн-форматі: по-перше, необхідно мати навички роботи з комп'ютером і мережею Інтернет; по-друге, отримати електронний цифровий підпис, оскільки без цього ряд послуг на веб-порталі недоступні. Можна замовити отримання послуги, однак за результатом послуги доведеться йти до відділення ПФУ; по-третє, при відсутності ЕЦП необхідно звернутися до відділення фонду для отримання логіну та пароля від веб-порталу для первинної реєстрації в якості користувача послуг.

Для поліпшення стану впровадження та функціонування електронних сервісів Пенсійного фонду України необхідно:

- провести дослідження використання електронних послуг ПФУ серед громадян з метою виявлення найбільш затребуваних послуг та проблем, з якими стикаються громадяни в процесі користування веб порталом;
- розробити програму і ввести навчальні курси для населення з метою підвищення комп'ютерної грамотності громадян щодо користування електронними послугами ПФУ.

Карантин зробив поштовх у розвитку електронних сервісів. Він змусив звернутися до он-лайну навіть принципівих прихильників традиційного способу подання документів і стимулював всі без винятку органи влади приділити ще більше уваги онлайн-послугам.

Електронні послуги і відкриті дані допомагають долати людський фактор, черги, корупцію. У цьому напрямку Пенсійний фонд України останніми роками суттєво просунувся – запустив чимало важливих сервісів власного веб-порталу для всіх без винятку категорій людей, які обслуговує Фонд [5].

Веб-портал ПФУ – це унікальна можливість для кожного українця контролювати свою зарплату та майбутню пенсію, не відриваючись від монітора персонального комп'ютера. Адже користувач має доступ до повного переліку страхувальників, які подавали про нього відомості в систему персоніфікованого обліку, інформацію про суми заробітку, з яких сплачено страхові внески, кількість днів для стажу за кожен місяць починаючи з 2000 року.

Отже, технічний прогрес сьогодні досягнув приголомшливого рівня, і це не потребує аргументів. Комп'ютерні технології, штучний інтелект, нанотехнології, розвиток віртуальної реальності поступово і невпинно змінюють реалії життя кожного пересічного українця, хоча й не кожному осяжні для розуміння, особливо літнім людям. Однак переважна більшість з них вправно користуються мобільними телефонами і оволодівають смартфонами, активно залучаються до соціальних мереж і сплачують комунальні платежі у банківських терміналах.

Список використаних джерел:

1. Е-урядування – ключ до реформ в Україні. URL: https://galinfo.com.ua/articles/euryaduvannya__klyuch_do_reform_v_ukraini_307023.html.
2. Інтегрована система електронної ідентифікації. URL: <https://id.gov.ua>
3. Портал електронних послуг Пенсійного фонду України. URL: <https://portal.pfu.gov.ua>
4. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: затв. розпорядженням Кабінету міністрів України від 17.01.2018 р. No 67-2018-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>
5. Цифровізація – це нові можливості для всіх людей, які обслуговує Пенсійний фонд. URL: <https://www.pfu.gov.ua/pl/195282-tsyfrovizatsiya-tse-novi-mozhlyvosti-dlya-vsikh-lyudej-yaki-obslugovuye-pensijnyj-fond/>
6. Четвертая промышленная революция. Популярно о главном технологическом тренде XXI века. URL: <http://www.tadviser.ru/a/371579>.
7. 60% українських громадян обізнані з новими сервісами, які впроваджує Пенсійний фонд, – результати дослідження. URL: <https://www.pfu.gov.ua/2120780-60-ukrayinskyh-gromadyan-obiznani-z-novymy-servisamy-yaki-vprovadzhuye-pensijnyj-fond-rezultaty-doslidzhennya/>.